

ΣΤΗ ΦΩΤΟΦΟΡΟ ΚΑΙ ΑΓΙΑ ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

Αγίου Γρηγορίου Νύσσης

«Εὐλογητός ὁ θεός» (Λουκ. 1, 68). Ἄς ἐπαινέσουμε σήμερα τόν Μονογενή θεό τόν δημιουργό τῶν οὐρανίων, αὐτόν πού ἔσκυψε πάνω στίς μυστικές λαγόνες τῆς γῆς καί μέ τίς φωτοφόρες ἀκτίνες του φώτισε ὅλη τήν οἰκουμένη. Ἄς ὑμνήσουμε σήμερα τήν ταφή τοῦ Μονογενοῦς, τήν ἀνάσταση τοῦ Νικητῆ, τή χαρά τοῦ κόσμου, τή ζωή τῶν λαῶν (Ἰω. 16, 20. Λουκ. 2, 10). Ἄς ὑμνήσουμε σήμερα αὐτόν πού φόρεσε τήν ἁμαρτία (Β΄ Κορ 5, 21). Ἄς εὐφημήσουμε σήμερα τόν θεό Λόγο, πού ντρόπιασε τή σοφία τοῦ κόσμου (Α΄ Κορ. 1, 20), ἐπιβεβαίωσε τήν ἀναγγελία τῶν προφητῶν, συγκέντρωσε τήν ομάδα τῶν ἀποστόλων, διάδωσε τήν κλήση τῆς Ἐκκλησίας καί τή χάρη τοῦ Πνεύματος. Γιατί νά, ἐμεῖς πού κάποτε ἤμαστε ξένοι ἀπό τήν ἐπίγνωση τοῦ θεοῦ (Ἐφ. 2, 13.19), γνωρίσαμε τό θεό καί ἐκπληρώθηκε ὅ,τι ἔχει γραφεῖ: «θά θυμηθοῦν καί θά στραφοῦν στόν Κύριο ὅλα τά πέρατα τῆς γῆς καί θά πέσουν νά τόν προσκυνήσουν ὅλες οἱ φυλές τῶν λαῶν» (Ψαλμ. 21, 28).

2. Τί θά θυμηθοῦν; Τήν παλαιά πτώση, τή νέα ἀνάσταση, τήν ἀρχαία παράβαση καί τήν κατοπινή διόρθωση, τό θάνατο τῆς Εὔας, τή γέννηση τῆς Παρθένου, τήν ἀποκατάσταση τῶν λαῶν, τή συγχώρηση τῶν ἁμαρτωλῶν, τήν προαναγγελία τῶν προφητῶν, τό κήρυγμα τῶν ἀποστόλων, τήν ἀναγέννηση ἀπό τήν κολυμβήθρα (Ἰω. 5, 1-30), τήν ἐπανεγκατάσταση στόν Παράδεισο, τήν ἐπιστροφή τῶν οὐρανῶν, τόν δημιουργό πού ἀναστήθηκε, ἐκεῖνον πού ἀπέθεσε ὅσα δέν τοῦ ταίριαζαν, ἐκεῖνον πού μέ τή θεϊκή μεγαλοσύνη του ξαναέχυσε σάν μέταλλο τό φθαρτό σέ ἀφθαρσία. Καί ποιὰ ἀπέθεσε πού δέν τοῦ ταίριαζαν; Ἐκεῖνα πού εἶπε ὁ Ἡσαΐας: «τόν εἶδαμε», λέει, «καί δέν εἶχε οὔτε εἶδος οὔτε κάλλος, ἀλλά τό πρόσωπό του ἦταν ἀτιμασμένο καί στεροῦσε ὡς πρός τήν ὠραιότητα ἀπό

ὄλων τῶν ἀνθρώπων» (Ἠσ. 53, 2-3).

3. Πότε ἦταν ταπεινωμένος; Ὄταν συναναστρεφόταν μέ τούς ἀλιτήριους Ἰουδαίους καί τόν ἀποκαλοῦσαν Σαμαρείτη καί δαιμονισμένο (Ἰω. 8, 48). Ὄταν ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης καί τά γεννήματα τοῦ σκοτους κρατοῦσαν τόν ἀχώρητο γιά νά τόν θανατώσουν. Δέν ἔλεγε ἀδικαιολόγητα ὁ Ἰωάννης γι' αὐτούς, «γεννήματα ἐχιδνῶν. Ποιός σᾶς συμβούλεψε νά ξεφύγετε τήν μελλοντική ὀργή;» (Ματθ. 3, 7). Γιατί πραγματικά ἡ ὀργή τοῦ Θεοῦ θά μείνει ἐπάνω τους.

4. Πότε ἦταν ταπεινωμένος; Ὄταν ἀντιμετώπιζαν τό βλαστό τῆς ἐπιείκειας μέ ραπίσματα καί ζητοῦσαν ἀπαντήσεις μέ ὄρκους ἀπό αὐτόν πού εἶναι δικαστής τῶν ὄρκων (Μαρκ. 14, 65).

5. Πότε ἦταν ταπεινωμένος; Ὄταν δίκαζαν τό δικαστή καί ἔκριναν τόν κριτή τοῦ κόσμου, ὅταν ὁ δοῦλος ρωτοῦσε καί ὁ Κύριος σώπαινε, τό φῶς ἠσύχαζε καί τό σκοτάδι γαυριοῦσε, τό πλάσμα ἔδειχνε θρασύτητα καί ὁ Δημιουργός ἔδειχνε ὑπομονή.

6. Πότε ἦταν ταπεινωμένος; Ὄταν οἱ ταῦροι χτυποῦσαν μέ τά κέρατα καί ὁ μόσχος στεκόταν, ὅταν τό λιοντάρι βρυχιόταν καί οἱ ταῦροι κοίταζαν ἀγέρωχοι, ὅπως ἔχει γραφεῖ: «μέ περικύκλωσαν πολλά μοσχάρια καί μέ τριγύρισαν ταῦροι καλοθρεμμένοι· ἄνοιξαν τό στόμα τους καταπάνω μου σάν λιοντάρι ἀρπαχτικό» (Ψαλμ. 21, 12).

7. Πότε ἦταν ταπεινωμένος; Ὄταν ἀλυχτοῦσαν τά σκυλιά καί ὁ ἀφέντης ἔδειχνε ἀνοχή, ὅταν οἱ λύκοι εἶχαν βγεῖ γιά ν' ἀρπάξουν καί τό πρόβατο ἦταν παρόν ἐκεῖ. Ὄταν ὁ ληστής δεχόταν πρόσκληση στή ζωή, ἐνῶ ἡ ζωή τοῦ κόσμου συρόταν στό θάνατο, ὅταν ἔβγαζαν τίς ἄτακτες καί θεοκτόνες ἐκεῖνες φωνές «ἄρον, ἄρον, σταύρωσον αὐτόν. Τό αἷμα του ἐπάνω σ' ἐμᾶς καί τά παιδιά μας» (Ἰω. 19, 15. Ματθ. 27, 25), οἱ φονιάδες τοῦ Κυρίου καί τῶν προφητῶν, οἱ θεομάχοι, οἱ μισόθεοι, οἱ ὑβριστές τοῦ νόμου, οἱ πολέμιοι τῆς χάριτος, οἱ ἐχθροί τῆς πίστεως τῶν πατέρων, οἱ συνήγοροι τοῦ διαβόλου, τά γεννήματα τῶν ἐχιδνῶν, οἱ ψιθυριστές, οἱ καταλαλητές, ἐκεῖνοι πού εἶχαν βουτηγμένο τό

νοῦ τους στό σκοτάδι, ἡ ζύμη τῶν Φαρισαίων (Ματθ. 16, 6. Μάρκ. 8, 15. Λουκ. 12, 1), τό συνέδριο τῶν δαιμόνων, οἱ μιαιοί, οἱ πάμφαυλοι, οἱ λιθοβολιστές, οἱ μισόκαλοι. Καί δικαιολογημένα φώναζαν, «ἄρον, ἄρον, σταύρωσον αὐτόν». Γιατί τούς καταπλάκωνε ἡ παρουσία τῆς θεότητας μέ σάρκα καί τούς δυσαρεστοῦσε ὁ ἔλεγχος γιά τόν τρόπο ζωῆς τους. Εἶναι συνήθεια πάγια τῶν ἁμαρτωλῶν νά μισοῦν τή συναναστροφή τῶν δικαίων.

8. Πότε ἦταν ταπεινωμένος; Ὃταν τόν φραγγέλωσαν καί βασάνιζαν τό Ἅγιο σῶμα ἐκείνου πού ὑπέφερε θεληματικά τά πάθη, γιά νά θεραπεύσει τίς παλιές πληγές τῶν ἁμαρτημάτων μας. Ὃταν σήκωσε στούς ὤμους του τό ξύλο τοῦ σταυροῦ τό τρόπαιο κατά τοῦ διαβόλου. Ὃταν ἔβαζαν στεφάνι ἀπό ἀγκάθια σ' ἐκεῖνον πού στεφανώνει ὅσους πιστεύουν σ' αὐτόν. Ὃταν φόρεσαν τήν πορφύρα σ' αὐτόν πού χαρίζει ἀφθαρσία σέ ὅσους ἀναγεννιοῦνται μέ νερό καί Πνεῦμα Ἅγιο (Ἰω. 3, 5. Ματθ. 27, 48). Ὃταν κάρφωσαν στό ξύλο αὐτόν πού εἶναι Κύριος τῆς ζωῆς καί τοῦ θανάτου.

9. Πότε ἦταν ταπεινωμένος; Ὃταν οἱ στρατιῶτες θριάμβευαν περιπαίζοντας τόν Κύριο τῆς στρατιᾶς τῶν οὐρανῶν.

10. Πότε ἦταν ταπεινωμένος; Ὃταν ἔδεσαν στό καλάμι σπόγγο γεμάτο μέ ξίδι καί τόν πότιζαν δίνοντας χολή, αὐτόν πού τούς ἔριξε τό μάμμα σά βροχή (Ἐξ. 16, 13-15). Ὃταν ἔσπαζαν οἱ πέτρες καί σκιζόταν τό καταπέτασμα τοῦ ναοῦ κατάπληκτα ἀπό τό θράσος τῶν ἀλιτηρίων. Ὃταν ὁ ἥλιος πενθοῦσε καί φοροῦσε τό σκότος σάν πένθιμο σάκκο πενθώντας τήν πτώση τῶν Ἰουδαίων. Γιατί ἡ ἡμέρα θρηνοῦσε τίς συμφορές τῶν Ἰουδαίων, Ὃταν ἡ ζωή ἦταν κρεμασμένη ἀνάμεσα στούς ληστές καί ὁ ἕνας τόν χλεύαζε καί τόν κατηγοροῦσε, ἐνῶ ὁ ἄλλος μέ τή μετάνοιά του λήστευε τόν Παράδεισο (Λουκ. 23, 39-43).

11. Πότε ἦταν ταπεινωμένος; Ὃταν τό σῶμα παραδινόταν γιά τήν ταφή.

12. Πότε ἦταν ταπεινωμένος; Ὃταν οἱ στρατιῶτες φύλαγαν καί ἡ γῆ ἔκρυβε αὐτόν πού στήριξε τή γῆ πάνω στά νερά (Γεν. 1, 9). Ὃταν οἱ ἀπόστολοι κρύβονταν μή μπορώντας νά ὑποφέρουν τόν ὄγκο

τῶν πειρασμῶν.

13. Ἀλλά πρόσεχε, ἀγαπητέ, τά θαύματα τοῦ θεοῦ καί τά κατορθώματα τῆς χαρᾶς μετά τό πάθος. Ὁ περιφρονημένος μεταβαλλόταν σέ ἔνδοξο καί ἡ χαρά τοῦ κόσμου ἀνασταίνεται ἄφθαρτη μαζί μέ τό σῶμα. Τότε εἶχε ὠδίνες ἡ γῆ καί κυοφόρησε ἡ ἡμέρα καί ὁ θάνατος ἀπέβαλε τή ζωή τῶν ὅλων. Δέν ἦταν δυνατό νά κρατήσῃ ὁ θάνατος Ἐκεῖνον πού κρατεῖ τά πάντα μέ τό λόγο του.

14. Ἄς ἐορτάσουμε λοιπόν τήν τριήμερη ἀνάσταση πού ἔγινε πρόξενος αἰώνιας ζωῆς. Γιατί, ὅπως ἡ θεοτόκος Μαρία δέ δοκίμασε παρθενικές ὠδίνες κόρης ἀνύμφευτης, ἀλλά μέ τή θέληση τοῦ θεοῦ καί τή χάρη τοῦ Πνεύματος γέννησε τόν Δημιουργό τῶν αἰώνων, τόν θεό Λόγο τοῦ θεοῦ, ἔτσι καί ἡ γῆ ἀπό τίς λαγόνες της, ἀποφεύγοντας τίς ὠδίνες τοῦ θανάτου (Πράξ. 2, 24), ἄφησε ἐλεύθερο, ὅταν διατάχτηκε τόν Κύριο τῶν Ἰουδαίων· γιατί δέν μπορούσε νά κατέχει ἕνα σῶμα πού εἶχε γίνει φορέας ἀθανασίας. Φέροντας λοιπόν στό νοῦ ὁ προφήτης Δαβίδ τήν ἀποκατάσταση τοῦ μεγαλείου, τήν κατάργηση τοῦ θανάτου, τήν ἐλευθερία ὅσων ἦταν κάποτε δοῦλοι, φωνάζει καί λέει: «ὁ Κύριος ἔγινε βασιλιάς, φόρεσε τό μεγαλεῖο του» (Ψαλμ. 92, 1).

15. Ποιό μεγαλεῖο ντύθηκε; Τήν ἀφθαρσία, τήν ἀθανασία, τή σύναξη τῶν ἀποστόλων, τό στεφάνι τῆς Ἐκκλησίας. Δέν προδίδει πιά ὁ Ἰούδας, δέν ἀπειλεῖ ὁ Καϊάφας, δέν ἀρματώνεται ὁ Ἡρώδης γιά τό φόνο τῶν παιδιῶν, δέν δικάζει ὁ Πιλάτος, οὔτε φυλακίζουν οἱ Ἰσραηλίτες. Τό φθαρτό ἔγινε ἄφθαρτο κι Ἐκεῖνος πού τόν θεωροῦσαν ἀπλό ἄνθρωπο μόνο, ἀποδείχτηκε θεός ἀληθινός. Γι' αὐτό φωνάζομε κι ἐμεῖς: «ποῦ εἶναι, θάνατε, τό κεντρί τῆς δύναμης; Ποῦ εἶναι, ἄδη, ἡ νίκη σου;» (Α' Κορ. 15, 55). «Ὁ Κύριος ἔγινε βασιλιάς, ντύθηκε μεγαλεῖο, ντύθηκε καί ζώστηκε δύναμη» (Ψαλμ. 92, 1). Δύναμη ἐννοεῖ τήν οἰκονομία τῆς ἔνσαρκης παρουσίας του, γιατί δέν εἶναι τίποτα δυνατότερο ἀπό αὐτήν. μέ τό σῶμα του ὁ ἀσώματος νίκησε τούς δαίμονες, μέ τό σταυρό ὑποδούλωσε τίς ἀντίπαλες δυνάμεις.

16. Ἐπειδή δηλαδή στήν ἀρχή ἡ ἀμαρτία συγκλόνιζε τή γῆ, ἀφοῦ

ἀναστήθηκε ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός ὅπως προεῖπε, τή στερέωσε μέ τό ξύλο τοῦ σταυροῦ, γιά νά μήν βαδίζει στόν γκρεμό τῆς ἀπώλειας οὔτε νά τήν δέρνουν οἱ ἄνεμοι τῆς πλάνης. Καί μάρτυρα τοῦ λόγου μας ἄς φέρουμε τόν μακάριο Παῦλο πού λέει τά ἑξῆς. «πρέπει τοῦτο τό φθαρτό νά ντυθεῖ ἀφθαρσία καί τό θνητό αὐτό νά ντυθεῖ ἀθανασία» (Α΄ Κορ. 15, 53). Γι' αὐτό κι ὁ ψαλμωδός λέει: «ἔτοιμος εἶναι ὁ θρόνος σου ἀπό τότε, ἐσύ ὑπάρχεις ἀπό τόν αἰῶνα» (Ψαλμ. 92, 2) καί «ἡ βασιλεία σου εἶναι βασιλεία αἰώνια, πού δέ θά καταλυθεῖ» (Δαν. 7, 14). Καί πάλι. «ἡ βασιλεία σου εἶναι βασιλεία ὅλων τῶν αἰώνων» (Ψαλμ. 144, 13). Καί πάλι: «ὁ Κύριος ἔγινε βασιλιάς, ἄς ἀναγαλλιάσει ἡ γῆ, ἄς εὐφρανθοῦν νησιά πολλά» (Ψαλμ. 96, 1), γιατί σ' αὐτόν ἀνήκει ἡ δόξα καί ἡ δύναμη στούς αἰῶνες τῶν αἰώνων. Ἀμήν.